

Water binnen het Agrarisch
Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)
Verbetering waterkwaliteit en waterbergend vermogen

Waterdoelen in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb)

Water speelt een belangrijke rol bij de inrichting en het gebruik van het landelijk gebied. De verschillende gebruiksfuncties voor landbouw, recreatie en natuur in het landelijk gebied stellen, nu en in de toekomst, eisen aan de hoeveelheid en aan de kwaliteit van het water. Eén van de mogelijkheden om waterdoelen te realiseren is via de categorie water in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer. Daarover gaat deze folder.

Per 1 januari 2016 is het nieuwe Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer dat onderdeel is van het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) gestart. Uitgangspunt hiervan is een leefgebiedenbenadering met vier agrarische leefgebieden. De vier leefgebieden richten zich op het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbaar beheer vraagt. Daarnaast is er een aparte categorie water, ook wel waterbeheer of blauwe diensten genoemd. Deze categorie gaat over het beheer van of langs waardevolle wateren op agrarische gronden. Doel is verbetering van de waterkwaliteit of het verhogen van het waterbergend vermogen door middel van beheeractiviteiten.

Water in het provinciaal Natuurbeheerplan

Agrarische collectieven kunnen voor het waterbeheer een beheersubsidie aanvragen binnen het ANLb. Voorwaarde is wel dat waterdoelen zijn opgenomen in het provinciaal Natuurbeheerplan en dat de provincie budget voor deze categorie heeft opengesteld.

Er zijn veel partijen betrokken bij de verbetering van de waterkwaliteit en waterbergend vermogen binnen het ANLb. Provincies, waterschappen, collectieven en hun deelnemers en belangenpartijen. Het vraagt onderlinge afstemming en samenwerking om de mogelijkheden voor het gebied in kaart te brengen en te bepalen welke instrumenten daarvoor het meest geschikt zijn. Dit gebeurt in het zogenaamde gebiedsproces voor ANLb. De provincies voeren de regie hierop. Provincies beslissen op basis van de uitkomsten of ze het ANLb-water openstellen. Het ANLb-water wordt betaald uit het Europese Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Om gebruik te kunnen maken van deze subsidie is nationale cofinanciering nodig. De provincies maken hierover afspraken met de waterschappen.

Welke mogelijkheden biedt het ANLb?

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer is vormgegeven rond leefgebieden. De categorie water wordt ook wel gezien als het vijfde leefgebied. Centraal in de uitvoering van het ANLb staan de agrarische collectieven. Collectieven doen per leefgebied een gebiedsaanvraag. In de beschikking staat een minimaal en maximaal aantal hectares dat het leefgebied moet omvatten.

De collectieven geven invulling aan deze beheerfuncties met beheerpakketten. Daarover maken de collectieven afspraken met hun deelnemers. De collectieven hebben, in samenwerking met BoerenNatuur.NL, al diverse pakketten ontwikkeld. Soms vraagt een lokale situatie om specifiek beheer, in dat geval kan een nieuw beheerpakket ontwikkeld worden.

Binnen het ANLb-water worden verschillende beheerfuncties onderscheiden. Dit zijn:

- Waterberging
- Verbeteren waterkwaliteit
- Vernatting
- Water vasthouden

Andere regelgeving rond water in het landelijk gebied

Naast het ANLb zijn er allerlei andere instrumenten waarmee de diverse partijen gezamenlijk, de provinciale wateropgaven kunnen realiseren. Sinds 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Daarin zijn afspraken gemaakt die ervoor moeten zorgen dat uiterlijk in 2027 het water in alle Europese landen voldoende schoon (chemisch op orde) en gezond (ecologisch in evenwicht) is. Daarnaast is de Nitraatrichtlijn van kracht. Die heeft als doel om grond- en oppervlaktewater te beschermen tegen vervuiling door nitraat van agrarische bronnen.

Verder heeft de landbouwsector nog te maken met het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Het DAW is er op gericht om agrarische ondernemers te faciliteren bij het realiseren van de waterdoelen en de samenwerking met de waterschappen te bevorderen.

In het derde Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) zijn verschillende mogelijkheden opgenomen om het watersysteem toekomstbestendig te maken. Het ANLb-water is daar één van.

Waterdoelen binnen POP3

- Niet-productieve investeringen in aanleg- en inrichtingsmaatregelen langs of in watergangen
- Maatregelen die de waterhuishouding optimaliseren
- Maatregelen die de negatieve invloed van de landbouw op het ecologisch functioneren van oppervlakte- en grondwater verminderen
- Kennisoverdracht die bijdraagt aan verbeterd waterbeheer en verbeterde waterkwaliteit
- Beheervergoedingen voor waterbeheer via de ANLb-categorie water

Binnen gebiedsprocessen kunnen de diverse wateropgaven en oplossingen, zoals de inrichtingsmaatregelen en waterbeheer (ANLb) integraal bekeken worden en elkaar versterken. Provincies beslissen op basis van de uitkomsten onder andere of ze het ANLb-water openstellen.

Door water, agrarisch natuurbeheer en landschapsonderhoud in samenhang uit te voeren ontstaat een groenblauwe dooradering met grote ecologische potentie.

Meer informatie

Meer informatie over waterbeheer in het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer vindt u onder het thema Subsidiestelsel Natuur en Landschap op www.portaalnatuurenlanschap.nl en op www.bij12.nl.

